

[Thoft]

risikoen for fejl, jo større er risikoen for, at man tager dem i brug på et tidspunkt, hvor det var uønskeligt. Jo mere afhængig man er af disse atomvåben, og jo flere man har, jo nødigere vil man give afkald på dem, og jo vanskeligere vil det blive at få et klart nej til et førstebrug af atomvåben. Resultatet bliver, at atomtærsklen sænkes.

Danmark bør selvfølgelig i NATO-sammenhæng sige helt klart og utvetydigt nej til den såkaldte modernisering, den, som forsvarsministeren forsøgte at gøre til et spørgsmål om, at der skulle uddannes noget mandskab, og så skulle der en enkelt tyverisikring til.

(Kort bemærkning).

Lasse Budtz (S):

Jeg vil bare sige, at vi kan ikke være helt enige med hr. Thoft med hensyn til dette billedsprog. Vi mener, det er regeringen, der er campingvognen, for den holder bomstille. Vi vil gerne være den truck, der enten trækker campingvognen eller puffer den og gerne i hastigt tempo.

Stinus (RV):

Debatten i dag kan ses som en direkte fortsættelse af debatten forleden om, hvordan vi sikrer bedre parlamentarisk-demokratisk kontrol med vort medlemskab af NATO. Denne forespørgsel om NATOs planer for nye og moderniserede kortdistanceatomvåben er i høj grad relevant i denne sammenhæng og velegnet til at rejse den debat, som er forudsætningen for en egentlig parlamentarisk kontrol.

Debatten i dag drejer sig om NATOs planer for opstilling af nye og moderniserede kortdistanceatomvåben i Europa, eller endnu mere konkret udtrykt: lige nu om opstilling af W-79 8" atomartillerigranater, som har været i produktion siden 1981, og W-82 155 mm atomartillerigranater, som snart vil være klar til produktion, men mere principielt om alle kommende nye atomvåben, som tænkes udstationeret i Europa. Det såkaldte Montebellomøde, som fandt sted i Montebello i Canada i oktober 1983, spiller en historisk rolle i forbindelse med diskussionen om nye eller moderniserede kortdistanceatomvåben. Deltagere i mødet var NATO-landenes forsvarsministre, og folkettinget er naturligvis

blevet orienteret om mødets forløb og resultat af den danske forsvarsminister. Men det er nu ikke helt klart, hvad det var, der blev besluttet på dette møde, og hvad forsvarsministrene gav tilslutning til. Forhåbentlig vil denne debat tjene til at bringe klarhed over dette – selv om man kan have sin tvivl – og tillige slå fast, hvad der kan gives tilslutning til eller ikke gives tilslutning til på kommende møder. Det står fast, at Montebellomødet besluttede at reducere antallet af NATOs nukleare kortdistanceatomvåben i Europa med 1.400 til 4.600. Dette blev af den danske forsvarsminister beskrevet som et nedrustningsskridt. I et svar på et spørgsmål stillet af hr. Albrechtsen sagde forsvarsministeren – jeg citerer fra Folketingstidende 1984-85, sp. 11762:

»at dette antal . . . ikke igen ville blive forøget. Der er altså tale om reelle reduktioner«.

Dette har forsvarsministeren sagt igen i dag, og det er blevet yderligere understreget af fru Eva Møller og hr. Thor Pedersen. Hvad forsvarsministeren ikke sagde og ikke har sagt, er, at der er tale om 1.400 gamle atomvåben, som alligevel skal udskiftes. Hvad forsvarsministeren heller ikke sagde, i hvert fald ikke i klart sprog, var, at man på Montebellomødet samtidig besluttede at opstille nye og langt kraftigere våben, end opstillede våben, som kan udstyres med neutronbombefirkning. Her tænker jeg på de før omtalte W-82 155 mm atomartillerigranater, som ved indsættelse af et særligt modul kan bringes til at virke som en neutronbombe. Disse nye granater har i øvrigt en rækkevidde på 30 km og en eksplosionskraft på 2.000 t TNT, eller sagt på en anden måde en effekt og en rækkevidde, der er cirka dobbelt så stor som de nuværende W-48 granaters.

Forsvarsministeren har ikke været særlig klar i sine svar på spørgsmål om Montebello-beslutningen. Ministeren har i et svar på endnu et spørgsmål understreget – her citerer jeg fra Folketingstidende 1984-85, sp. 7661:

»at Montebellobeslutningen ikke omfattede beslutning om – eller var gjort betinget af – konkrete forbedringer af det nukleare våbenlager i Europa«.

Ministeren har i et svar på et andet spørgsmål, her citeret fra Folketingstidende 1984-85, sp. 11826 udtalt, at »forudsætningen for, at de vedtagne betydelige reduktio-